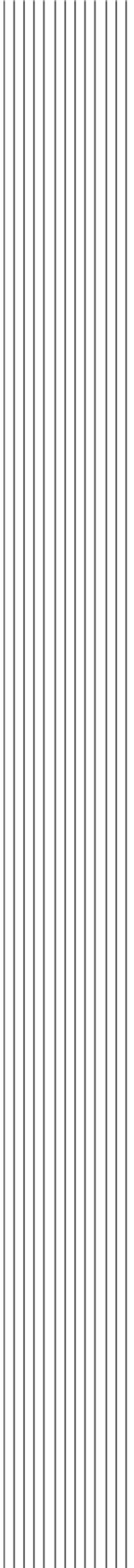

Finansplan

1 Finansplan

1.1 Inledning

Sverige ska vara ett samhälle präglad av frihet, gemenskap, sammanhållning och respekt för den enskilda människans vägval. I en föränderlig tid leds Sverige nu av ett brett samarbete som med handlingskraft och långsiktighet, med januariavtalet som grund, tar sig an samhällsproblem som arbetslöshet, klimatförändringar, växande behov i välfärden, klyftan mellan stad och land, bristande integration, kunskapsresultaten i skolan och brottslighet.

Efter några år med hög tillväxt sker nu en avmattning i världsekonomin och i Sverige, även om resursutnyttjandet i svensk ekonomi fortsatt är högre än normalt. Samtidigt har flera av de risker i omvärlden som uppmärksammats under de senaste åren ökat. Det gäller exempelvis risken för en upptrappad handelskonflikt mellan USA och Kina och för att Storbritannien lämnar EU utan avtal.

Sverige står väl rustat. Ordning och reda råder i de offentliga finanserna och statskuldkvoten är den lägsta sedan 1977. Sysselsättningsgraden är på höga nivåer och andelen människor som försörjs av socialförsäkringar och annan inkomstrygghet är låg.

Starka offentliga finanser gör att Sverige både kan möta den ekonomiska avmattningen och bedriva en reformpolitik för att lösa samhällsproblemen.

Överenskommelsen om det finanspolitiska ramverket ska värnas för att säkerställa långsiktigt hållbara offentliga finanser.

Fler ska komma i arbete och ta del av den frihet som kommer med jobb och egen inkomst. Vårt välstånd ska tryggas med en hög sysselsättning bland både kvinnor och män, starka drivkrafter

att arbeta, och bättre förutsättningar för företagande, innovation, export och jobbskapande, och med ett hållbart nyttjande av våra naturresurser. Utbildnings- och arbetsmarknadspolitiken ska utvecklas för att kunna möta arbetsgivarnas efterfrågan på kompetent arbetskraft. Etableringsjobb, även för företag utan kollektivavtal och för bemanningsföretag, kommer att införas för att fler nyanlända och långtidsarbetslösa ska komma i arbete. Fler människor ska kunna utvecklas, ställa om och pröva nya vägar under hela arbetslivet. Möjlighet till utvecklingstid införs. Den ekonomiska avmattningen ska mötas med insatser för att upprätthålla en hög sysselsättningsgrad. Näringslivets samlade konkurrenskraft kräver fler innovativa och växande företag. Med de välståndsskapande krafterna skapas jobb i hela landet. Fler ska kunna starta och driva företag, och företag ska ha bättre möjligheter att växa. Skatten på arbete och på att anställa sänks, bl.a. genom avskaffad värnskatt och införandet av ett ingångsavgift. Så stärks näringslivets samlade konkurrenskraft och Sveriges exportmöjligheter.

Nyanländas etablering i det svenska samhället ska förbättras. Kvinnor och män, oavsett bakgrund, ska möta samma förväntningar och möjligheter att försörja sig genom eget arbete. De senaste åren har det gått allt snabbare för nyanlända att komma i arbete, men stora problem kvarstår. Arbetskraftsdeltagandet bland utrikes födda har ökat, i synnerhet bland kvinnor, och skillnaden jämfört med inrikes födda har minskat. Även om sysselsättningsgraden bland utrikes födda har ökat är sysselsättningsgapet mellan utrikes och inrikes födda i Sverige fortfarande för stort. Takten i nyanländas etablering på arbetsmarknaden måste öka, särskilt bland

kvinnor, och kunskaperna i svenska måste stärkas. Satsningar på svenskundervisning genomförs. Rasism och diskriminering på arbetsmarknaden ska bekämpas.

Sverige ska gå före och visa att en fossilfri värld är möjlig och går att förena med en höjd levnadsstandard. Riksdagens mål om att Sverige senast 2045 inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser i atmosfären ska uppnås. Ekonomiska styrmedel ska användas för att ställa om samhället i miljövänlig riktning och bidra till att fler kan göra klimatsmarta val i sin vardag. Miljöskadliga subventioner behöver fasas ut såväl i Sverige som globalt. En kraftfull grön skatteväxling ska genomföras. Samhällets klimatinvesteringar ökar och bidrar till jobb och företagande i hela landet. Den ekonomiska politiken ska bidra till att de svenska miljömålen nås. En handlingsplan för kraftigt minskade utsläpp tas fram. Sverige fortsätter att ta en ledande internationell roll för att genomföra Parisavtalet och Agenda 2030. Sverige ska också ta ledartröjan internationellt för att kunna beskatta fossilt flygbränsle.

Stöden för klimatinvesteringar förstärks, effektiviseras och utvecklas. Stödet till industrins klimatomställning ökas för att bidra till viktiga tekniskiften och en stärkt framtida konkurrenskraft. Sverige ska vara ledande i klimatomställningen, både genom sänkta utsläpp och utvecklande av grön teknik. Regeringen förstärker satsningen på Industriklivet och stödet för utveckling av teknik för minusutsläpp. Vidare vidtas åtgärder för att skapa bättre villkor för egenproducerad förnybar energi genom att investeringsstödet för solceller förstärks. Resurserna till skydd av värdefull natur och förbättrad havsmiljö ökas. Skyddet av utrotningshotade arter och värdefull natur till kommande generationer ska gå hand i hand med en stärkt äganderätt och rättssäkerhet för markägare och företag.

Välfärden ska stärkas. En generell och skattefinansierad välfärd byggd på hög sysselsättning bidrar till jämlikhet och jämställdhet, samt banar väg för bättre livschanser för alla. I en tid när fler svenskar lever allt längre krävs omfattande resurser för att upprätthålla en hög kvalitet i välfärden. Förstärkningen av de allmänna bidragen till kommunsektorn fortsätter i jämn takt, vilket är ett effektivt sätt att möta en ekonomisk avmattning. En generell välfärd är den mest omfördelande kraften vi har. Den enskildas

valfrihet är en central del av den svenska välfärdsmodellen.

Vårdköerna kortas med en uppdaterad kömiljard och tillgängligheten till primärvården ska öka. Samtidigt genomförs en riktad satsning på vidareutbildning och karriärtjänster för sjuksköterskor. Alla som har rätt till assistans ska också få det. Köerna till barn- och ungdomspsykiatri ska kortas, med ambitionen en köfri barn- och ungdomspsykiatri.

Alla som har jobbat och betalat skatt i Sverige under ett helt yrkesliv förtjänar en trygg ålderdom. En stärkt grundtrygghet i den allmänna pensionen och ett höjt bostadstillägg stärker de ekonomiska villkoren för äldre som har svårt att få ekonomin att gå ihop. Skatteflyktan mellan lön och pension minskas och ska tas bort.

Sverige ska vara en framstående kunskapsnation. Alla skolor ska vara bra skolor, som präglas av ordning och studiero, kunskapsfokus och likvärdighet. Reformen för ökad likvärdighet mellan skolor genomförs. Läraryrket stärks genom fler lärarassistenter och det första steget i inrättandet av ett professionsprogram.

Hela Sverige ska leva och växa. Bättre möjligheter att bo, studera och arbeta i hela landet säkerställer att hela vårt lands potential tas tillvara. Landsbygdens utveckling är avgörande för hela Sverige. Den svenska livsmedelsproduktionen ska stärkas genom ett bondepaket. Livsmedelsstrategin förstärks. Den statliga närvaron utökas, närheten till kommersiell service i glesbygd säkras och utbyggnaden av digital infrastruktur drivs vidare. Underhållet av vägar och järnvägar på landsbygden förstärks. Särskilda medel fördelas till kommuner som har tagit emot en stor andel nyanlända i förhållande till sin befolkning. En skattereduktion riktad till glest befolkade delar av framför allt norra och västra Sverige införs.

Bostadsbyggandet befinner sig fortfarande på höga nivåer, men takten i byggandet avtar. Bristen på bostäder är fortsatt stor och rörligheten på bostadsmarknaden är för liten. Fler bostäder måste byggas, boendesegregationen brytas och ungas möjligheter att flytta hemifrån förbättras. Stödet till byggandet av bostäder ska förändras för att bli mer ändamålsenligt och effektivt. Taket för uppskovsbeloppet vid bostadsförsäljning ska permanent höjas. Klimatdeklarationer ska redovisas vid uppförande av byggnader.

Sveriges migrationspolitik ska vara human, rättssäker och effektiv. Den lag som tillfälligt begränsar möjligheten till uppehållstillstånd i

Sverige har förlängts. En parlamentarisk kommitté ska ta ställning till utformningen av den framtida svenska migrationspolitiken. Alternativt skyddsbehövande ges rätt till familjeåterförening på samma villkor som flyktingar. Medel tillförs för fler försvarsplatser och för att asylmål ska avgöras snabbare i domstol. Avräkningarna för flyktingmottagande inom biståndsramen minskar.

Kampen mot brottsligheten och dess orsaker intensifieras. Samhället ska vara starkt nog att skydda människor från allt från vardagsbrott till terrorism. Polisen tillförs ytterligare resurser. Arbetet med att anställa 10 000 fler inom polisen till 2024 fortsätter för att stärka polisens förmåga att bl.a. bättre kunna bekämpa grov organiserad brottslighet. Eftersom antalet mål ökar och allt fler kriminella döms tillförs Sveriges Domstolar och Kriminalvården nya resurser. Förmågan att bekämpa välfärdsbrott och penningtvätt förbättras. Åklagarmyndigheten, Sveriges Domstolar och Tullverket stärks. Hedersrelaterat våld och förtryck ska synliggöras, förebyggas, förhindras och straffas. Hela samhället ska göra sin del för att bekämpa och förebygga brottsligheten.

En ökad försvarsförmåga krävs för att öka tryggheten i Sverige och stabiliteten i vårt närområde. Regeringen avser därför att tillföra det militära försvaret 5 miljarder kronor 2022 och ytterligare 5 miljarder kronor årligen under resten av inriktningsperioden i enlighet med Försvarsberedningens förslag. Regeringen

kommer vidare under hösten 2020 att lägga fram en försvarspolitisk proposition. Helheten i Försvarsberedningens förslag ska genomföras på ett sådant sätt att det ryms inom den ekonomiska ramen. Förstärkningarna ger försvarsmyndigheterna goda planeringsförutsättningar.

Skatten på arbete sänks för att bidra till jobb och hållbar tillväxt. Den s.k. värnskatten avskaffas, vilket väntas leda till fler arbetade timmar, ett ingångsavgift införs för att underlätta inträdet på arbetsmarknaden för unga och nyanlända, skatten på drivmedel justeras och inkomstskatten sänks i vissa glest befolkade områden. Taket på uppskovsbeloppet höjs permanent för att öka rörligheten på bostadsmarknaden och FoU-avdraget förstärks för att underlätta för det svenska näringslivet att fortsätta investera i ny teknik och högt kunskapsinnehåll. Skatten för personer över 65 år sänks. Därmed sluts den skillnad i beskattning mellan löneinkomst och pension som förelåg före 2019.

Budgetpropositionen för 2020 bygger på en politisk överenskommelse mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna.

Som svar på ett svårt parlamentariskt läge och med januariavtalet som grund löser vi samhällsproblemen och skapar förutsättningar för ett samhälle där sammanhållning och trygghet går hand i hand med människors frihet och möjligheter. Så tar vi Sverige framåt.

Tabell 1.1 Reformers och finansiering i budgetpropositionen för 2020

Effekt på finansiellt sparande i offentlig sektor

Miljarder kronor	2020	2021	2022
Reformer			
<i>Fler ska komma i arbete</i>			
Arbetsmarknadspolitiska insatser	1,09	1,09	1,09
Utvecklingstid	0,22	0,60	1,00
Aktiv näringspolitik	0,39	0,39	0,39
Åtgärder för en bättre etablering	0,19	0,35	0,31

Tabellen fortsätter på nästa sida

Miljarder kronor	2020	2021	2022
Sverige ska bli ett fossilfritt föregångsland			
Förstärkning Klimatklivet	1,16	1,14	1,16
Förstärkning Industriklivet inkl. minusutsläpp	0,30	0,30	0,30
Åtgärder för och skydd av värdefull natur	0,60	0,60	0,60
Värna äganderätten till skog	0,05	0,05	0,05
Åtgärder för rent hav och vatten	0,39	0,39	0,39
Stöd till solceller	0,30		
Gröna och trygga samhällen	0,05	0,15	0,20
Justering av gräns för klimatbonus	0,13	0,28	0,34
Övriga miljö- och klimatsatsningar	0,25	0,30	0,33
Välfärden ska stärkas			
En likvärdig skola i hela Sverige	1,39	2,73	2,73
Fler lärarassistenter	0,50	0,50	0,50
Professionsprogrammet och kompetensutveckling för anställda inom skolan	0,22	0,49	0,44
Övriga satsningar inom utbildningsområdet	0,12	0,12	0,11
Förbättrat grundskydd för pensionärer	1,38	1,38	1,38
Ökad tillgänglighet till kulturen	0,20	0,21	0,21
Ökat stöd för personer med funktionsnedsättning	0,10	0,15	0,15
Förstärkning av barn- och ungdomspsykiatri	0,30	0,30	0,30
Karriärtjänster och bättre möjligheter till vidareutbildning för sjuksköterskor	0,20	0,20	0,20
Ersättning till landstingen för vårdoms	0,21	0,21	0,21
Hela landet ska växa			
En levande landsbygd	0,35	0,13	0,13
Bredbandsutbyggnad	0,15	0,20	0,30
Förstärkt underhåll väg och järnväg	0,22	0,22	0,22
Investeringsstöd bostäder	0,60	0,15	1,45
Stöd till kommuner och områden med socioekonomiska utmaningar	0,50	0,25	0,25
Servicekontor i hela landet	0,05	0,11	0,11
Nattåg till Europa, Jämtland och övre Norrland	0,05	0,17	0,17
Bidrag till kommuner som haft ett högt flyktingmottagande	0,08		
Övriga reformer för att hela landet ska växa	0,14	0,14	0,15
Tryggheten ska öka och demokratin ska värnas			
Förstärkning Kriminalvården	0,13	0,56	0,72
Förstärkning Sveriges Domstolar	0,28	0,28	0,28
Förstärkning Polismyndigheten	0,12	0,12	0,12
Förstärkning Åklagarmyndigheten	0,06	0,06	0,06
Förstärkning av övriga myndigheter inom rättsväsendet	0,17	0,15	0,13
Förvarsplatser	0,13	0,20	0,20
Ordning och reda i svenska system	0,14	0,18	0,17
Insatser för jämställdhet och mot hedersrelaterat våld och förtryck	0,16	0,17	0,17
Värna demokratin	0,13	0,09	0,06
Minskad avräkning av biståndet	0,37	0,36	0,25
Förstärkt försvar			5,00
Övriga reformer för ökad trygghet	0,09	0,24	0,32

Tabellen fortsätter på nästa sida

Miljarder kronor	2020	2021	2022
Skatteförändringar för jobb och hållbar tillväxt			
Avskaffad värnskatt	6,12	6,12	6,12
Ingångsavdrag – sänkta arbetsgivaravgifter	1,67	4,77	6,22
Sänkt skatt för personer över 65 år	4,33	4,33	4,33
Skattereduktion i stödområde A och B ¹	1,35	1,35	1,35
Skattesänkningar inom ramen för grön skatteväxling		3,48	3,48
Höjt tak för uppskov vid försäljning av privatbostad	0,50	0,90	1,00
Höjt FoU-avdrag	0,50	0,67	0,67
Justerad skatt på drivmedel	0,90	0,81	0,81
Övriga skattesänkningar	0,62	0,44	0,27
Summa reformer	29,61	38,57	46,89
Finansiering			
Inkomstökningar			
Skatt på plastbärkassar	2,08	2,76	2,76
Skatt på avfallsförbränning	0,24	0,42	0,53
Ekonomiskt arbetsgivarbegrepp vid tillfälligt arbete i Sverige		0,70	0,70
Bankskatt			5,00
Övriga inkomstökningar	0,13	0,42	0,38
Utgiftsminskningar			
Omfördelning av bidrag inom utbildningsområdet	2,12	3,77	3,43
Förlängning av tillfälliga lagen inkl. effekter på avräkningar från biståndet	-0,32	0,29	1,43
Effektivare näringslivspolitik	0,28	0,28	0,28
Fördelning av medel för landsbygdsproposition	0,65	0,30	0,30
Summa finansiering	5,18	8,93	14,80
Övrigt (netto)	0,42	-0,40	0,25
Effekt offentliga finanser	-24,01	-30,04	-31,83

¹ Skattereduktioner tillkommer personer boende i kommuner som i sin helhet ingår i stödområde A eller B.
Källa: Egna beräkningar.

Tabell 1.2 Redan aviserade större anslagshöjningar

Miljarder kronor

	2020
Mer resurser till polisen	1,8
Förstärkt försvar	2,9
Tillskott till kommuner och landsting	5,0
Korta köerna i vården	1,3

Källa: Egna beräkningar.

1.2 Utsikter för svensk ekonomi

Svagare tillväxt i omvärlden

Efter några år med en hög tillväxt i världsekonomin dämpades utvecklingen i flera ekonomier 2018. Det berodde dels på en konjunkturavmattning, dels på tillfälliga faktorer som inte var direkt kopplade till konjunkturen. Osäkerheten kring världshandeln har därtill ökat.

Handelskonflikten mellan USA och Kina har trappats upp under 2019, med ytterligare höjda tullar. Detta har bidragit till att företagen blivit mindre optimistiska och att den globala industriproduktionen och världshandeln utvecklats svagare. Samtidigt som tillväxten i exportsektorerna har bromsats in har tjänstebanschererna uppvisat en mer stabil utveckling. Dessa branscher drivs i större utsträckning av inhemsk efterfrågan, som har gynnats av förbättrade utsikter på arbetsmarknaden i flera ekonomier. En mer långvarig nedgång i sektorer som är exportberoende kan dock på sikt leda till att även efterfrågan på tjänster minskar.

De mer dämpade utsikterna för världsekonomin och den ökade osäkerheten har präglat de finansiella marknaderna, där kursrörelserna har varit stora. Centralbankerna i flera stora ekonomier har försökt motverka den negativa utvecklingen genom att föra en mer expansiv penningpolitik.

Euroområdet är en exportberoende region som verkar ha drabbats särskilt hårt av avmattningen i världshandeln. Framöver väntas en svagare global efterfrågan leda till att exporten och investeringarna växer långsammare. Som en följd av att sysselsättningen ökar i en svagare takt bedöms också hushållen öka sin konsumtion långsammare. Detta verkar återhållande på BNP-tillväxten i euroområdet.

Formerna för Storbritanniens utträde ur EU var inte klara när regeringens prognos färdigställdes. Samtidigt som regeringen har förberett sig på ett avtalslöst utträde bygger regeringens prognoser på antagandet om ett ordnat utträde. Osäkerheten om utträdet har dock medfört att företag har blivit mindre optimistiska om den framtida ekonomiska utvecklingen, vilket på kort sikt bedöms hålla tillbaka tillväxten i Storbritannien.

Tillväxten i USA har varit stark de senaste åren, understödd av en expansiv finanspolitik och en stark utveckling på arbetsmarknaden. En

expansiv finanspolitik stimulerar ekonomin, men riskerar samtidigt att bidra till att den redan höga offentliga skulden i USA stiger. Osäkerheten kring den pågående handelskonflikten har också bidragit till att företagen blivit mindre optimistiska, framför allt i den amerikanska exportsektorn. En ökad handelsoro, och en avtagande effekt från finansiella stimulanser, bedöms leda till att tillväxten i USA successivt mattas av.

I den kinesiska ekonomin började tecken på en avmattning synas i slutet av 2018. En svagare inhemsk efterfrågan, och en svagare exportutveckling till följd av handelskonflikten med USA, bidrog till detta. Kina har fört en mer expansiv finans- och penningpolitik för att stimulera ekonomin, bl.a. genom sänkta kassakrav för bankerna och ökade investeringar i infrastruktur. Det väntas stimulera tillväxten på kort sikt, men kan också bidra till att skuldsättningen och de finansiella obalanserna ökar på ett riskfyllt sätt.

Tillväxten i sammanvägd BNP i de länder som är viktiga för Sveriges utrikeshandel bedöms således mattas av 2019, för att därefter växa ungefär i linje med genomsnittet sedan 2000.

BNP-tillväxten i svensk ekonomi mattas av

Konjunkturen har stärkts i Sverige de senaste åren och tillväxten har varit hög. Under det första halvåret 2019 mattades den inhemska efterfrågan av. Resursutnyttjandet i svensk ekonomi bedöms dock fortfarande vara högre än normalt. Framåtblickande indikatorer tyder på att tillväxten blir dämpad även framöver (se tabell 1.3). Den lägre tillväxten i världsekonomin, och en gradvis förstärkning av kronan, bedöms dämpa utvecklingen av den svenska exporten.

Antalet påbörjade bostäder väntas förbli högt i ett historiskt perspektiv, men bostadsbyggandet bedöms minska de närmaste åren. Det är delvis en följd av att det höga utbudet och den lägre prisnivån har lett till en försämrad lönsamhet. Sammantaget bedöms bostadsinvesteringarna därför minska de närmaste åren, men ligga kvar på nivåer som är högre än normalt. Även näringslivets övriga investeringar ökar i en något långsammare takt framöver till följd av de mer dämpade konjunkturutsikterna.

Hushållens konsumtion utvecklades svagt 2018 och första halvåret 2019. Stabiliseringen av

läget på bostadsmarknaden, och ett högt sparande bland hushållen, talar dock för att det finns utrymme för hushållen att öka sin konsumtion i en något snabbare takt 2020.

Som en följd av främst minskande migrationsrelaterade utgifter bedöms den offentliga konsumtionen utvecklas svagare framöver. Även de offentliga investeringarna ökar i en långsammare takt.

Utbudet av arbetskraft har ökat snabbt de senaste åren, vilket tillsammans med den starka konjunkturen har bidragit till en historiskt sett hög sysselsättningsgrad bland både kvinnor och män. Denna positiva utveckling har även inneburit att antalet arbetade timmar ökat i snabb takt de senaste åren. Sedan 2018 minskar dock inte arbetslösheten längre. Framöver väntas utvecklingen på arbetsmarknaden bli mer dämpad som en följd av en lägre efterfrågan på arbetskraft, men både sysselsättningsgraden och arbetskraftsdeltagandet bedöms även fortsättningsvis ligga på mycket höga nivåer.

De senaste årens höga efterfrågan på arbetskraft har medfört att andelen arbetsgivare som upplever en brist på arbetskraft ökat kraftigt, både inom näringslivet och den offentliga sektorn. Bristen har under många år varit betydligt högre inom den offentliga sektorn och det är framför allt i kommuner och landsting som bristtalen är höga. Den senaste tiden har bristen på arbetskraft minskat, men det är fortfarande fler arbetsgivare än normalt som upplever en brist på arbetskraft.

Löneökningstakten har varit förhållandevis måttlig under en lång tid. De senaste årens starka konjunktur på arbetsmarknaden väntas, med viss fördröjning, leda till att löneökningarna blir något högre framöver. Att produktiviteten bedöms öka i snabbare takt understödjer detta.

KPIF-inflationen, dvs. utvecklingen av konsumentprisindex med fast bostadsränta, har de senaste två åren uppgått till ca 2 procent, vilket till stor del förklaras av kraftigt stigande energipriser. Då energipriserna inte förväntas fortsätta stiga 2019 och 2020 väntas KPIF-inflationen bli lägre dessa år. Samtidigt bedöms den underliggande inflationen, mätt som KPIF exklusive energipriser, stiga gradvis till följd av det höga resursutnyttjandet. Till följd av lägre ränteförväntningar på de finansiella marknaderna och lägre räntor i omvärlden väntas reporäntan lämnas oförändrad 2019 och 2020.

Kronan har försvagats första halvåret 2019, men väntas förstärkas något 2020 och gradvis återgå till historiskt mer normala nivåer.

Tabell 1.3 Makroekonomiska nyckeltal

Procentuell förändring om inte annat anges. Utfall 2018, prognos 2019–2022

	2018	2019	2020	2021	2022
BNP ¹	2,4	1,4	1,4	1,8	1,9
BNP, kalenderkorrigerad ¹	2,5	1,5	1,2	1,7	2,0
BNP-gap ²	1,2	0,9	0,2	0,0	0,0
Produktivitet ^{3,4}	0,1	0,6	0,8	1,4	1,4
Arbetade timmar ⁴	2,4	1,1	0,3	0,3	0,5
Sysselsatta, 15–74 år	1,8	0,8	0,4	0,6	0,6
Sysselsättningsgrad, 15–74 år ⁵	68,5	68,6	68,5	68,7	68,8
Sysselsättningsgrad, 20–64 år ⁵	82,6	82,7	82,6	82,7	82,8
Arbetslöshet, 15–74 år ⁶	6,3	6,3	6,4	6,4	6,5
Timlön ⁷	2,5	2,6	2,8	3,0	3,1
KPI	2,0	1,9	1,7	2,1	2,3
KPIF	2,1	1,7	1,6	1,8	2,0
Reporänta	-0,5	-0,3	-0,3	-0,2	0,0
BNP omvärlden, KIX-vägd ⁸	2,5	1,9	2,0	2,0	2,0

¹ Fasta priser.

² Skillnaden mellan faktisk och potentiell BNP i procent av potentiell BNP.

Potentiell BNP är en bedömning.

³ Förädlingsvärde i hela ekonomin till baspris per arbetad timme.

⁴ Enligt nationalräkenskaperna, kalenderkorrigerad.

⁵ Procent av befolkningen.

⁶ Procent av arbetskraften.

⁷ Timlön enligt konjunkturlönestatistiken är en prognos även för 2018.

⁸ BNP-prognoser för omvärlden sammanvägda med KIX-vikter, ett mått på respektive lands betydelse för svensk utrikeshandel.

Källor: Statistiska centralbyrån, Medlingsinstitutet, Macrobond och egna beräkningar.

Jämställdhetsbudgetering

Skillnader i livsvillkor samt i fördelning av makt och resurser baserade på kön är samhällsproblem som kan och ska motverkas, bl.a. genom politiska beslut. I regeringens arbete på detta område ingår att använda jämställdhetsbudgetering. På så sätt beaktas konsekvenser för jämställdheten redan från början när förslag och reformer utformas, samt när beslut fattas om politikens inriktning och om fördelningen av resurser.

Den offentliga sektorns finanser är starka

Det finansiella sparandet uppgick 2018 till 0,9 procent av BNP. Därmed uppvisade Sverige ett sparande som var högre än för flertalet av EU:s medlemsstater. I genomsnitt uppgick sparandet i EU 2018 till ca 0,6 procent av BNP. Sparandet beräknas försvagas något 2019, främst till följd av de finanspolitiska åtgärder som beslutades av riksdagen för 2019. Överskottet i de offentliga finanserna bedöms vara i stort sett oförändrat de närmast efterföljande åren, men förstärks relativt kraftigt 2022 (se tabell 1.4), bl.a. till följd av antagandet om oförändrade regler och med den finanspolitik som hittills aviserats. Därmed förväntas de offentliga finanserna uppvisa överskott samtliga år under den kommande mandatperioden.

Tabell 1.4 Den offentliga sektorns finanser

Miljarder kronor respektive procent av BNP. Utfall 2018, prognos 2019–2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Finansiellt sparande	43	21	17	22	67
Procent av BNP	0,9	0,4	0,3	0,4	1,2
Stat	1,5	1,1	1,0	1,1	1,8
Ålderspensionssystemet	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2
Kommunsektor	-0,7	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8
Strukturellt sparande, procent av BNP	0,0	0,0	0,2	0,5	1,3
Konsoliderad bruttoskuld	1 859	1 732	1 716	1 696	1 642
Procent av BNP	38,8	34,8	33,4	31,8	29,6

Källor: Statistiska centralbyrån och egna beräkningar.

Det strukturella sparandet, dvs. sparandet justerat för bl.a. konjunkturella effekter, beräknas, delvis till följd av antagandet om oförändrade regler, successivt öka under prognosperioden i förhållande till 2018 och uppgå till 1,3 procent av potentiell BNP 2022.

Överskotten i de offentliga finanserna har bidragit till att den offentliga sektorns konsoliderade bruttoskuld sjunkit till under 39 procent av BNP 2018. Bruttoskulden förväntas fortsätta minska under prognosperioden, även det delvis till följd av antagandet om oförändrade regler. Det är framför allt statens skuldsättning som minskar. Statsskulden som andel av BNP är på den lägsta nivån sedan 1977.

Den relativt låga bruttoskulden bidrar till goda säkerhetsmarginaler och gör att de offentliga finanserna är väl rustade för att hantera de risker som ekonomin står inför.

Den ekonomiska utvecklingen är osäker

Den beskrivna ekonomiska utvecklingen är regeringens huvudscenario och bedöms vara den mest sannolika. Men prognoser är alltid förknippade med stor osäkerhet. Det är därför viktigt att även belysa faktorer som skulle kunna leda till en svagare eller starkare ekonomisk utveckling 2019 och 2020 än i prognosen.

Det råder t.ex. stor osäkerhet om de handelspolitiska spänningarna mellan framför allt USA och Kina, och om hur situationen kommer att utvecklas framöver. Om ytterligare handels hinder införs kan det leda till att tillväxten i omvärlden blir svagare och att utsikterna för svensk export försämrats. Även investeringar och hushållens konsumtion kan påverkas negativt.

Kina har även problem med överkapacitet i statliga företag, obalanser på bostadsmarknaden och en hög skuldsättning i både den privata och den offentliga sektorn. En kraftig inbromsning av tillväxten i Kina skulle få stora konsekvenser för världsekonomin, eftersom den kinesiska efterfrågan på råvaror och andra insatsvaror utgör en viktig drivkraft för den globala tillväxten.

En annan osäkerhetsfaktor rör Storbritanniens utträde ur EU. Risker för ett avtalslöst utträde bedöms vara betydande. I juli 2019 tillträdde en ny regering i Storbritannien och det återstår nu inte mycket tid för att få ett utträdesavtal på plats innan tidsfristen löper ut den 31 oktober 2019. Formerna för utträdet och den framtida relationen mellan EU och Storbritannien kommer att påverka den ekonomiska utvecklingen i såväl EU som Storbritannien. Det gäller särskilt de medlemsstater i EU, däribland Sverige, som är nära sammankopplade med den brittiska ekonomin. Sverige är väl förberett för ett avtalslöst utträde och tillfälliga åtgärder har vidtagits både i Sverige och i andra EU-medlemsstater för att möta de allvarligaste konsekvenserna.

Det hårdare politiska tonläget mellan framför allt USA och Iran under våren och sommaren 2019 har bidragit till en ökad geopolitisk osäkerhet och en ökad osäkerhet om utvecklingen av oljepriset. Hittills har effekterna på världsekonomin och oljepriset varit relativt begränsade.

Även fortsatt oro kring Italiens finanspolitik och förhöjda nivåer för italienska statsobligationsräntor skulle kunna bidra till en ökad finansiell oro. De låga räntorna globalt innebär att möjligheterna att stabilisera ekonomin genom penningpolitiken är begränsade, om konjunk-

turen skulle utvecklas sämre än väntat. Även möjligheten att stabilisera ekonomin med hjälp av en aktiv finanspolitik är begränsad i flera av EU:s medlemsstater som har stora offentliga finansiella underskott och höga statsskulder. Sverige, med sina starka offentliga finanser, har tvärtom goda möjligheter att bedriva stabiliserande finanspolitik om så skulle behövas. Flera av de ovan nämnda riskerna skulle i värsta fall kunna utlösa en period med allmän finansiell oro och högre riskpremier.

Konjunkturutvecklingen i omvärlden skulle också kunna bli starkare än väntat, t.ex. om handelskonflikten trappas ned och den globala tillförsikten därmed tilltar. En starkare ekonomisk utveckling i omvärlden skulle gynna svensk exportindustri.

Klimatförändringarna, extrema väderhändelser och förlust av biologisk mångfald utgör också risker för den globala ekonomin, då de kan medföra stora kostnader för både enskilda och samhället. En otillräcklig omställning kan också leda till högre kostnader än nödvändigt, t.ex. har det uppstått flaskhalsar i delar av den europeiska bilindustrin till följd av att biltillverkare inte ställt om produktionen i tid för att möta nya regler för mätning av utsläpp.

I Sverige är utvecklingen på bostadsmarknaden och hushållens höga skuldsättning osäkerhetsfaktorer. Bostadspriserna och hushållens skuldsättning har ökat snabbt under en lång tid, vilket inneburit en ökad risk för en kraftig pris-korrigerings, med stora effekter på hushållens konsumtion och bostadsinvesteringar. Efter en nedgång under andra halvåret 2017 stabiliserades prisutvecklingen på bostadsmarknaden 2018 och bostadspriserna har fortsatt stiga svagt första halvåret 2019. Riskerna för en snabb nedgång i bostadspriserna har därmed minskat, men skulle bostadspriserna sjunka kraftigt framöver kan det leda till negativa effekter för svensk ekonomi, om hushållen minskar sin konsumtion eller om bostadsinvesteringarna blir lägre till följd av detta.

Hushållens konsumtion skulle även kunna utvecklas starkare än i prognosen. Konsumtions-tillväxten var dämpad under 2018 och inledningen av 2019, trots att hushållen har ett historiskt sett högt sparande. Tillsammans med en stabilisering av läget på bostadsmarknaden talar det för att hushållens konsumtion skulle kunna växa snabbare än vad som antas i prognosen.

Den allmänna ekonomiska utvecklingen har också stor betydelse för de offentliga finanserna,

bl.a. genom skattebasernas utveckling. Skatteintäkter från kapitalskatter tenderar att förändras mycket mellan år och kan få en stor effekt på de offentliga finanserna. Även arbetslöshetsrelaterade utgifter, kostnader för socialförsäkringar och migration, samt kommunala utgifter för konsumtion och investeringar kan variera kraftigt över tiden. Sådana variationer kan ha betydande effekter på både det finansiella och det strukturella sparandet i den offentliga sektorn. Dessutom kan en förändrad bedömning av den potentiella produktionsnivån i ekonomin leda till att det strukturella sparandet revideras. Vidare skulle ett för Storbritannien avtalslöst utträde ur EU kunna innebära att Sveriges medlemsavgift, och därmed de offentliga finanserna, påverkas mer än vad som indikeras av prognoserna som denna proposition bygger på, där utträdet antas ske under ordnade former.

Svensk ekonomi står samtidigt väl rustad för att möta osäkerheterna i omvärlden och nationellt. Statsfinanserna uppvisar överskott, statsskuldkvoten är den lägsta sedan slutet av 1970-talet och arbetslösheten har sjunkit.

1.3 Uppföljning av de finanspolitiska målen

Överskottsmålet

Från och med 2019 har överskottsmålet justerats och uppgår till en tredjedels procent av BNP i genomsnitt över en konjunkturcykel. Målet följs upp genom det strukturella sparandet för innevarande och nästkommande år. För att i efterhand utvärdera om överskottsmålet uppnåtts, och för att upptäcka systematiska avvikelser, används ett bakåtblickande åttaårigt genomsnitt av det faktiska finansiella sparandet.

Det strukturella sparandet bedöms uppgå till nära noll procent av potentiell BNP 2019 och till 0,2 procent 2020. Till följd av osäkerheten i bedömningen av det strukturella sparandet bedöms så små skillnader i förhållande till målet inte utgöra någon tydlig avvikelse. Regeringen bedömer således att inriktningen på finanspolitiken är i linje med överskottsmålet. Finanspolitiken bedöms vidare i allt väsentligt vara neutral 2019 och 2020, vilket är en väl avvägd inriktning i rådande konjunkturläge.

Utgiftstakets nivå 2022

I enlighet med budgetlagen (2011:203) föreslår regeringen i denna proposition en nivå på utgiftstaket för det tredje tillkommande året, dvs. 2022 (se tabell 1.5). Den föreslagna nivån motsvarar regeringens bedömning av nivån för 2022 i 2019 års ekonomiska vårproposition efter tekniska justeringar.

Tabell 1.5 Utgiftstakets nivåer

Miljarder kronor om inte annat anges

	2019	2020	2021	2022
Utgiftstakets nivåer ¹	1 351	1 392	1 443	1 502
Utgiftstaket, procent av potentiell BNP	27,4	27,2	27,1	27,1
Utgiftstaket, procent av BNP	27,1	27,1	27,1	27,1
Takbegränsade utgifter	1 315	1 352	1 387	1 409
Budgeteringsmarginal	36	40	56	93
Budgeteringsmarginal, procent av takbegränsade utgifter	2,8	3,0	4,0	6,6

¹ Regeringens förslag till nivå på utgiftstaket för 2022 i denna proposition.
Källa: Egna beräkningar.

1.4 Förändringar på utgiftssidan

Svensk ekonomi har utvecklats starkt, men framöver förväntas en avmattning ske. Starka offentliga finanser innebär att Sverige kan möta denna avmattning med väl avvägda reformer och utan att behöva genomföra kraftiga åtstramningar.

Fler ska komma i arbete

Arbete är den viktigaste förutsättningen för egen försörjning och etablering i samhället. Hög sysselsättning är grunden för att finansiera vår gemensamma välfärd. En väl fungerande välfärd är i sin tur en förutsättning för ett högt arbetskraftsdeltagande.

Sysselsättningsgraden är historiskt sett hög bland både kvinnor och män. Arbetslösheten är emellertid fortfarande alltför hög inom vissa grupper och arbetssökande saknar alltför ofta den kompetens som arbetsgivarna efterfrågar. Skillnaden i sysselsättningsgrad mellan inrikes och utrikes födda är alltför stor, särskilt bland kvinnor.

För att möta arbetsgivarnas behov av utbildad arbetskraft, och underlätta anställning av dem

som står långt från arbetsmarknaden, behöver såväl utbildnings- som arbetsmarknadspolitiken utvecklas. Drivkrafterna att arbeta ska vara starka och matchningen mellan arbetsgivare och arbetsökande ska fungera väl. Regeringen avser därför att införa etableringsjobb, med lägre lön och i enlighet med parternas förslag, för att stimulera anställningar för nyanlända och långtidsarbetslösa. Etableringsjobben ska utvidgas till företag utan kollektivavtal och till bemanningsföretag på ett sätt som gör att fördelarna med etableringsjobb inte går förlorade. Ett etableringsjobb ska ge individen möjlighet att skaffa sig kunskaper och erfarenheter som efterfrågas på arbetsmarknaden, samtidigt som arbetsgivarnas kompetensförsörjning underlättas.

Resurserna till arbetsmarknadspolitiska insatser minskar. Detta riskerar att göra det svårare för personer med en relativt svag ställning på arbetsmarknaden att komma i arbete. En aktiv arbetsmarknadspolitik bidrar till att hålla sysselsättningen uppe vid en ekonomisk avmattning. Regeringen föreslår därför att medel tillförs arbetsmarknadspolitiska insatser. Det är angeläget att insatserna fördelas utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

För att förbättra effektiviteten i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten ska Arbetsförmedlingen reformeras. Ett nytt system ska införas, där fristående aktörer matchar arbetsökande med lediga jobb och rustar dem för dessa jobb. Det är viktigt att detta genomförs på ett ordnat sätt. Som en del i reformeringen föreslår regeringen att medel avsätts för att öka antalet deltagare i upphandlade matchningstjänster.

Möjligheter till utbildning senare i livet behövs både för att underlätta omställning i arbetslivet och för att nyanlända snabbare ska kunna etablera sig på arbetsmarknaden. Regeringen avser därför att utveckla kunskapslyftet med insatser inom kommunal vuxenutbildning, folkbildning, yrkeshögskola och högre utbildning så att fler kan ta del av satsningen. Vidare föreslår regeringen en fortsättning på studiestartsstödet, som syftar till att öka motivationen att studera för personer med kort utbildning som står långt ifrån arbetsmarknaden.

För att underlätta omställning på arbetsmarknaden föreslår regeringen också att det införs en möjlighet för anställda att utveckla sin kompetens eller utveckla ny kompetens i syfte att stärka sin fortsatta anställningsbarhet, s.k. utvecklingstid. Innehållet kan vara

utbildning, men även start av näringsverksamhet. Utbildning bör vara fokus under utvecklingstiden och ska bl.a. ge möjlighet och incitament för individer att utveckla sig till yrken inom branscher där det råder brist på arbetskraft. En utgångspunkt i utformningen är att en ersättare anställs för den som får del av utvecklingstid.

Svenska språket är en nyckel till etablering på arbetsmarknaden och i samhället, både för den som är nyanländ och för den som varit i Sverige en tid. Regeringen föreslår därför att den pågående satsningen som möjliggör svensk-undervisning från dag ett förlängs. Att vara föräldraledig kan innebära ett avbrott och i värsta fall en tillbakagång i språkinläringen, vilket riskerar att särskilt påverka kvinnor som tar ut en större del av föräldraledigheten. Regeringen anser att föräldralediga behöver ges bättre möjligheter att få kontinuitet i sin språkundervisning. Därför föreslås att medel tillförs för språkträning för föräldralediga så att de kan fortsätta utveckla sina färdigheter i det svenska språket.

Ett starkt och konkurrenskraftigt näringsliv är grunden i att skapa fler jobb och att säkra välfärden. En del i detta är att regeringen bygger vidare på de strategiska samverkansprogrammen med näringslivet. Det nationella innovationsrådet fortsätter sitt arbete under ledning av statsministern, och regeringen föreslår att en exportsatsning för att skapa fler jobb i hela landet genomförs. Den befintliga exportstrategin kommer vidare att utvecklas, med fokus på ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet.

Svensk rymdverksamhet är kunskapsintensiv och innovativ och har betydelse för bl.a. klimatforskning och svensk industri. Regeringen föreslår därför nya satsningar på rymdforskning och rymdverksamhet.

Sverige ska bli ett fossilfritt föregångsland

Sverige ska gå före och visa att en fossilfri värld är möjlig. Det övergripande målet för miljöpolitiken är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser. Utöver en klimatlag och ambitiösa utsläppsmål finns en bred uppslutning bakom klimatomställningen hos svenska folket och i näringslivet. Sverige ska även fortsättningsvis ta en ledande och pådrivande roll för genomförandet av såväl Parisavtalet som Agenda 2030.

Ju längre det dröjer innan klimatutsläppen minskar, desto dyrare kommer det bli att åstadkomma tillräckliga utsläppsminskningar och genomföra klimatanpassningen.

För att nå de svenska miljö- och klimatmålen kommer det att krävas nya politiska åtgärder. En handlingsplan för kraftigt minskade utsläpp tas fram. Ett arbete med att se över all relevant lagstiftning så att det klimatpolitiska ramverket får genomslag ska genomföras. Regeringen avser att ge Miljömålsberedningen i uppdrag att bereda frågan om mål för konsumtionsbaserade utsläpp. Regeringens politik ska säkerställa att Sverige är rustat för en fossilfri framtid. Ambitionen är att klimatomställningen ska ske på ett sådant sätt att alla har möjlighet att vara en del av lösningen.

För att minska klimatutsläppen i hela landet förstärker regeringen satsningen på Klimatklivet. Regeringen ser samtidigt över hur stödet kan utvecklas och effektiviseras. Då det är i transportsektorn som störst utsläppsminskningar ska ske fram till 2030 riktas en del av stödet särskilt till installation av laddningsstationer för elbilar och laddhybrider i hemmet och på jobbet. Regeringen föreslår också att ett nytt stöd införs för laddinfrastruktur längs större vägar för att täcka de vita fläckar där en sådan infrastruktur annars inte byggs ut.

Regeringen föreslår vidare en ny premie för ellastbilar och andra miljölastbilar samt eldrivna arbetsmaskiner, som tillsammans med det fortsatta stödet till elbussar syftar till att främja marknadsintroduktion av dessa fordon. Satsningen på ekobonus för överflyttningen av godstrafik från väg till sjöfart föreslås förlängas. Regeringen föreslår att en elektrifieringskommission tillsätts för att påskynda arbetet med elektrifiering av de tunga vägtransporterna och transportsektorn som helhet.

Genom bonus-malus-systemet för nya lätta fordon ges bonus för fordon med låga koldioxidutsläpp, och förhöjd fordonsskatt tas ut för fordon med höga utsläpp. Systemet innebär en starkare styrning mot minskade utsläpp av koldioxid från lätta fordon jämfört med tidigare fordonsbeskattning. Från och med 2020 kommer en ny, mer rättvisande mätmetod för fordonens bränsleförbrukning att ligga till grund för beskattningen, vilket innebär att miljöstyrningen skärps ytterligare. Detta kommer att påskynda utvecklingen mot en högre andel fordon med låga koldioxidutsläpp.

Regeringen har uppdragit åt Trafikverket att lämna förslag på vilken nattågstrafik med dagliga avgångar till flera europeiska städer som bör upphandlas. Regeringen föreslår att medel avsätts för att möjliggöra nattågstrafik till europeiska städer.

Industrins klimatomställning måste fortsätta. Regeringen föreslår därför att satsningen på teknikutveckling för minusutsläpp av växthusgaser och Industriklivet, som syftar till att minska processindustrins utsläpp av växthusgaser, effektiviseras och stärks för att finansiera tekniksprång och understödja industrins ambitioner att ställa om. Ett av regeringens strategiska samverkansprogram inriktas på näringslivets klimatomställning för att skynda på omställningen. EU:s system för handel med utsläppsrätter är det främsta styrmedlet för att minska utsläppen. Systemet och dess marknadsmässighet ska värnas.

Regeringen vidtar åtgärder för att det ska vara enklare och mer lönsamt att investera i förnybar energi, bl.a. genom att stärka det befintliga investeringsstödet för solceller. Regeringen avser att i budgetpropositionen för 2021 lämna förslag om ett nytt avdrag för grön teknik.

För att skydda värdefull natur och värna rödlistade och akut utrotningshotade arter ska naturvärden stärkas på ett sätt som bygger på legitimitet hos de människor och verksamheter som berörs. Detta ska ske samtidigt som rätts-säkerheten för markägare och företag stärks och det säkerställs att markägare ska få ekonomisk kompensation för inskränkningar i ägande- och brukanderätten i den utsträckning som de har rätt till. Anslagen för skydd av och åtgärder för värdefull natur, inklusive ersättningen till markägare, föreslås därför förstärkas. Den privata äganderätten till skogen ska värnas och stärkas. Vidare ska det nationella skogsprogrammet utvecklas för att ytterligare främja en växande skogsnäring och ett hållbart skogsbruk. Ett åtgärds paket för att stärka förutsättningarna för pollinatörer, t.ex. bin, föreslås.

För att havsmiljön ska förbättras föreslår regeringen att tidigare satsningar på havs- och vattenmiljön förstärks och förlängs. Syftet med satsningarna är bl.a. att motverka övergödning och förstärka miljöövervakningen i havs- och vattenmiljöer. Regeringen föreslår vidare en ökad satsning på det globala kemikaliearbetet och det internationella samarbetet mot övergödning. Regeringen avser att ge berörda myndigheter i uppdrag att se över möjligheten att införa en

utsläppshandel och utreda andra former av ökat samarbete mellan Östersjöländerna för att minska övergödningen i Östersjön.

Det är viktigt att stärka hållbarheten och öka tryggheten i städer. Mot denna bakgrund anser regeringen att medel bör avsättas för investeringsstöd för gröna och trygga samhällen.

Välfärden ska stärkas

Sverige ska vara ett modernt välfärdsland med hög sysselsättningsgrad, generella välfärdssystem och ordning och reda i de offentliga finanserna. Den generella och skattefinansierade välfärden stödjer ett högt arbetskraftsdeltagande, bidrar till jämlikhet och jämställdhet samt banar väg för bättre livschanser för alla.

För att upprätthålla en hög kvalitet i välfärden behöver kommunsektorn förutsättningar för att säkerställa allas rätt till vård, utbildning, omsorg och andra välfärdstjänster så effektivt som möjligt. Att svenska folket lever allt längre är en positiv utveckling, men innebär också att samhället ställs inför stora utmaningar. Utmaningarna kopplade till resurser och kompetensförsörjning kan bli extra stora i lands- och glesbygdskommuner med många äldre.

Förstärkningen av de allmänna bidragen till kommunsektorn ska fortsätta i en jämn takt över mandatperioden och 2020 föreslås ytterligare 5 miljarder kronor i generella tillskott till kommuner och landsting. Dessa tillskott till kommunsektorn kan därutöver vara effektiva för att hålla uppe sysselsättningen vid en ekonomisk avmattning.

De som varit med och byggt upp vårt land och lagt grunden för vår gemensamma välfärd har rätt till trygghet under ålderdomen. Regeringen har därför lämnat förslag till riksdagen för att höja och trygga pensionerna. Förslagen innebär bl.a. att garantipensionen och taket i bostadstillägget för pensionärer höjs för att förbättra ekonomin för dem med de lägsta pensionerna. Det är antalet arbetade timmar i ekonomin som lägger grunden för goda pensioner. Regeringen har därför samtidigt lämnat förslag om att höja den lägsta åldern för att ta ut inkomstgrundad ålderspension från 61 till 62 år och att införa en s.k. riktålder. Avsikten är att riktåldern på sikt ska följa medellivslängden och styra de pensionsrelaterade åldersgränserna i pensionssystemet och angränsande trygghetssystem. Genom förslaget kan

pensionsnivåerna upprätthållas när medellivslängden ökar. Förslagen bygger på Pensionsgruppens överenskommelse från 2017.

Ett ökat antal äldre innebär att behovet av äldreomsorg ökar, samtidigt som tillgången på personal i omsorgen kommer att minska framöver om inget görs. Regeringen genomför därför en satsning för en ökad användning av välfärds-teknik i omsorgen. Regeringen skjuter även till medel för att generellt stärka äldreomsorgen, bl.a. för att säkerställa en god vård och omsorg om personer med demenssjukdom samt för att motverka ofrivillig ensamhet.

Hälso- och sjukvården ska vara behovs-anpassad, effektiv och av god kvalitet. Vården står inför stora utmaningar, bl.a. när det gäller kompetensförsörjning, tillgänglighet och struktur. Att förbättra tillgängligheten inom hälso- och sjukvården så att fler får vård i tid och att köerna minskar är en av de viktigaste frågorna för regeringen under mandatperioden. I syfte att korta vårdköerna och att öka tillgängligheten har regeringen infört en uppdaterad kömiljard.

Regeringen har vidare gett en särskild utredare i uppdrag att stödja landsting, myndigheter och organisationer i arbetet med att utveckla en modern, jämlik, tillgänglig och effektiv hälso- och sjukvård med fokus på primärvården. Regeringen har också ingått en överenskommelse för 2019 med Sveriges Kommuner och Landsting för att stödja en omställning av hälso- och sjukvården med fokus på primärvården, i syfte att skapa en god, nära och samordnad vård och omsorg som främjar jämlik hälsa. Dessutom genomförs betydande satsningar på att förbättra personal-situationen och utveckla vårdens verksamheter genom förbättrade arbetsvillkor, kompetens-utveckling, ökad bemanning och utvecklade arbetsätt. Åtgärderna innebär att arbetsmiljön förbättras i en kvinnodominerad sektor, samtidigt som de ger mer tid över till patienterna.

Behovet av specialistsjuksköterskor i vården är stort och förväntas öka framgent. Regeringen avser därför avsätta ytterligare medel för att stimulera sjuksköterskor att vidareutbilda sig till specialistsjuksköterska inom områden där de nationella behoven är stora. Dessutom föreslås en satsning på karriärtjänster för att göra det mer attraktivt att bli specialistsjuksköterska.

Regeringen föreslår också att en ny lag införs som ålägger landstingen att erbjuda koordineringsinsatser för sjukskrivna patienter som har behov av individuellt stöd för att kunna

återgå till eller inträda i arbetslivet. Insatserna ska bestå av personligt stöd, intern samordning och samverkan med andra aktörer.

Den psykiska ohälsan bland barn och unga fortsätter att öka. Regeringen föreslår därför förstärkta satsningar på barn- och ungdoms-psykiatri och insatser för barn och unga med psykisk ohälsa, bl.a. för att öka tillgängligheten och ta steg mot en köfri verksamhet.

För många utförare inom hälso- och sjukvården, inte minst små aktörer på lands-bygden, krävs flexibilitet vad gäller bemanning. Ny praxis från Högsta förvaltningsdomstolen och EU-domstolen om mervärdesskatt för inhyrd personal har inneburit kostnadsökningar för privata utförare inom hälso- och sjukvården som hyr in vårdpersonal. Regeringen föreslår att medel avsätts till landstingen för att de ska kunna ersätta de berörda aktörerna. Regeringen avser också att skyndsamt tillsätta en utredning för att se över om det finns EU-rättsliga förutsättningar för att i stället införa en alternativ ordning, som innebär att dagens effekter neutraliseras för berörda aktörer. Om sådana förutsättningar föreligger, så ska förslag lämnas.

Alla, oavsett funktionsförmåga, ska ha lika möjlighet till arbete och ett gott liv. Därför avser regeringen återkomma med förslag som innebär att samtliga moment vid andningshjälp och sondmatning ska kunna ge rätt till personlig assistans och föreslår att ytterligare medel tillförs den statliga assistansersättningen. Regeringen avser också föreslå att bilstödet till personer med funktionsnedsättning förbättras för att öka stödets ändamålsenlighet.

Sverige ska ha höga ambitioner som kunskaps-nation. Alla elever ska, oavsett kön och social bakgrund, ges förutsättningar att nå målen för utbildningen. Regeringen föreslår därför en förstärkning av det statliga stödet för starkt likvärdighet och kunskapsutveckling. För-stärkningen möjliggör för huvudmännen att fr.o.m. hösten 2020 stärka sin verksamhet i linje med den nivå som föreslogs av Skolkommissionen. Vidare föreslår regeringen att ett nytt, samlat bidrag för karriärtjänster för lärare införs, där en del av medlen viktas så att förstelärare på skolor med svåra förutsättningar ges ett ökat lönetillägg. En utökad lovskola ska utredas, och sedan införas 2022. Medel avsätts till fortbildning med anledning av en kommande proposition om tioårig grundskola.

Alla elever ska ha kunniga och kompetenta lärare. För att ge lärare de bästa förutsättningarna, och för att möta den växande bristen på legitimerade lärare, föreslår regeringen en rad insatser. Det första steget tas i inrättandet av ett professionsprogram för att öka läraryrkets attraktivitet och skapa möjligheter för lärare och skolledare att kunna utvecklas genom hela yrkeslivet. Lärarlyftet föreslås byggas ut. Statsbidraget för anställning av lärarassistenter som ska avlasta lärare föreslås förstärkas. På så sätt kan lärarna i större utsträckning fokusera på undervisningen.

För att förbättra styrningen och delvis finansiera reformerna på skolområdet tar regeringen bort ett antal riktade statsbidrag på skolområdet, som i stället uppgår i det statliga stödet för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling, i statsbidraget för lärarassistenter och i det samlade statsbidraget för karriärtjänster. Detta är ett led i regeringens ambition att förbättra styrningen på skolområdet och minska antalet riktade statsbidrag, vilket kan vara särskilt betydelsefullt för små kommuner och små enskilda huvudmän som inte har lika utbyggda administrativa stödfunktioner som större huvudmän. Förslagen i denna budget innebär att resurserna till skolan ökar.

En tillgänglig och jämlik kulturskola i hela landet ger fler barn och unga möjlighet att uttrycka sig kreativt. Det statliga bidraget till kommuner som bedriver kulturskoleverksamhet föreslås därför förlängas. Fri entré på museer möjliggör att fler kan ta del av det gemensamma kulturarvet. Regeringen föreslår därför att medel även fortsättningsvis avsätts för detta.

Hela landet ska växa

Hela landet ska inte bara leva utan också växa. Såväl landsbygd och glesbygd som städer ska utvecklas så att hela Sveriges potential utnyttjas. Möjligheterna att bo och verka i hela landet ska förbättras. Regeringen föreslår därför att antalet servicekontor utökas för att förstärka den statliga närvaron i hela landet. Vidare föreslås ett fortsatt särskilt driftstöd till dagligvarubutiker i glesbygd för att närheten till kommersiell service ska kunna bibehållas.

Svensk livsmedelsproduktion är central för jobb och tillväxt på landsbygden. Som en del av ett större bondepaket tar regeringen därför ett samlat grepp för hela livsmedelskedjan genom att

livsmedelsstrategin föreslås få förstärkt finansiering i syfte att stärka livsmedelsbranschens konkurrenskraft.

En god tillgänglighet i hela Sverige är viktig för att det ska vara möjligt att bo, leva och verka i alla delar av landet. En väl fungerande digital infrastruktur bidrar till detta, och regeringen föreslår därför att ytterligare medel avsätts för att underlätta och öka tempot i bredbandsutbyggnaden. Resurserna för underhåll av vägar och järnvägar på landsbygden förstärks. Regeringen föreslår även att medel avsätts för att möjliggöra en fortsatt satsning på nattåg till och från norra Sverige.

Många kommuner har tagit emot ett stort antal nyanlända de senaste åren. Flera av dessa kommuner påverkas fortfarande av kostnader för mottagandet. För att förbättra deras förutsättningar avsätter regeringen medel till de kommuner som tagit emot ett stort antal nyanlända i förhållande till sin befolkning.

Regeringen bedriver ett långsiktigt arbete för att motverka segregationen och öka jämlikheten genom såväl generella som riktade insatser. För att främja en god utveckling i hela Sverige fortsätter regeringen satsningen i kommuner och områden med socioekonomiska utmaningar.

Bostadsmarknaden behöver reformeras för att möta människors olika behov och preferenser i hela landet. Fler bostäder och ett bättre nyttjande av beståndet behövs för att underlätta för ungdomar att få sin första bostad och för att människor ska kunna flytta dit jobben finns. Under de senaste åren har produktionen av nya bostäder legat på en hög nivå, men i många delar av landet är bristen på bostäder fortsatt stor. Regeringen föreslår att det investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande som infördes 2016 bibehålls, men att det förändras så att det blir mer effektivt och ändamålsenligt för byggande av hyresrätter i hela landet.

Tryggheten ska öka och demokratin ska värnas

Sverige ska vara ett tryggt land för alla. Det är grundläggande för att samhället ska hålla ihop. Brotten ska bekämpas, liksom deras orsaker. Demokratin ska värnas, både i Sverige och i omvärlden.

För att skapa ett tryggt samhälle behövs ett strategiskt och målmedvetet brottsbekämpande och brottsförebyggande arbete. Utöver de

förstärkningar som redan beslutats för kommande år tillförs rättsväsendet ytterligare resurser för att möta den grova och organiserade brottsligheten. Regeringen föreslår förstärkningar av Polismyndigheten, Säkerhetspolisen och Åklagarmyndigheten. Antalet polisanställda ska öka med 10 000 till 2024. Regeringen föreslår även att medel avsätts till Tullverket, bl.a. för att öka myndighetens närvaro vid gränserna.

Mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck ska bekämpas. Regeringen föreslår därför fortsatta satsningar på dessa områden.

Kriminalvården ska som en del av rättsväsendet bidra till att minska brottsligheten och öka människors trygghet. Kriminalvården har sedan hösten 2018 haft en hög beläggningsgrad på häkten och anstalter, och periodvis har situationen varit mycket ansträngd. Mot denna bakgrund föreslår regeringen ökade resurser till Kriminalvården för att inrätta tillfälliga platser och möjliggöra utbyggnaden av permanenta platser. Myndigheten föreslås också tillföras resurser för de straffrättsliga reformer som regeringen avser att lämna förslag om, bl.a. en tydligare koppling mellan villkorlig frigivning och deltagande i återfallsförebyggande åtgärder.

De senaste åren har antalet inkomna mål till domstolarna ökat. För att ge domstolarna möjlighet att hantera den ökade måltillströmningen föreslår regeringen att medel tillförs Sveriges Domstolar.

Statens institutionsstyrelse ansvarar för tvångsvård och behandling av ungdomar med allvarliga psykosociala problem och vuxna med missbruksproblem. Regeringen föreslår att myndigheten tillförs extra medel för att utöka kapaciteten och möjliggöra kvalitetshöjande utvecklingsarbete.

Sveriges demokrati och rätt till självbestämmande ska värnas från både inre och yttre hot. Det säkerhetspolitiska läget har de senaste åren försämrats av den politiska utvecklingen i Ryssland och undergrävandet av den europeiska säkerhetsordningen. Försvarsberedningen konstaterar att ett väpnat angrepp mot Sverige inte kan uteslutas. Försvarets operativa förmåga och krigsduglighet samt totalförsvarets uthållighet behöver mot den bakgrunden stärkas.

Regeringen avser därför att tillföra det militära försvaret 5 miljarder kronor 2022 och ytterligare 5 miljarder kronor årligen under resten av inriktningsperioden, i enlighet med Försvarsberedningens förslag. Anslagsökningarna måste

ske samtidigt som berörda myndigheter fortsätter vidta åtgärder för att säkerställa ett effektivt och rationellt nyttjande av tilldelade medel. För att finansiera tillskottet till försvaret avser regeringen att föreslå att en bankskatt införs den 1 januari 2022.

Samhällets förmåga att bekämpa välfärdsbrott behöver förbättras. Särskilt viktigt är det att bekämpa den organiserade brottslighetens utnyttjande av våra gemensamma välfärdssystem. Regeringen föreslår därför en bred satsning för att motverka, stoppa och lagföra personer som ägnar sig åt brottslighet riktad mot välfärdssystemen. För att stärka tillsynen mot penningtvätt och finansiering av terrorism föreslår regeringen att den tillfälliga satsningen på länsstyrelsernas arbete inom området förlängs och att Finansinspektionens arbete förstärks. Vidare föreslås medel tillföras Arbetsmiljöverket för fler inspektioner i arbetslivet.

Uppgifter från folkbokföringen ligger ofta till grund för andra myndigheters beslut om bidrag och utbetalningar. Som en del i regeringens satsning för att bekämpa välfärdsbrott föreslås att medel avsätts till Skatteverket för att höja kvaliteten i folkbokföringen.

I syfte att motverka felaktiga utbetalningar vid köp av rut- och rottjänster föreslår regeringen att det införs ett krav på elektronisk betalning för att kunna få skattereduktion.

År 2021 är det 100 år sedan både kvinnor och män fick rösta för första gången och Sverige blev en demokrati. Tilltron till demokratin behöver fördjupas och regeringen föreslår därför att stödet för kunskapshöjande och folkbildande insatser ökas, i syfte att människor i större utsträckning ska kunna delta aktivt i demokratin.

Rasism och hatbrott kan aldrig accepteras. Alla människor ska ha frihet och förutsättningar att leva det liv de vill. Regeringen är fast besluten om att ta kampen mot rasismen i samhället. Medel tillförs för att kunna fortsätta och stärka arbetet på området.

En mångfald av medier och oberoende granskande journalistik i hela landet är en viktig del av demokratin. För att främja bl.a. en lokal journalistik i landets svagt bevakade områden föreslås mediestödet förstärkas.

Det svenska biståndet ska stödja länders egna utveckling, stärka demokratiprocessen och bidra till att förbättra levnadsvillkoren för människor i fattigdom och förtryck. Utvecklingssamarbetet spelar en viktig roll vad gäller fortsatt stöd till

klimatinsatser samt för att främja bevarandet och det hållbara nyttjandet av den biologiska mångfalden. För att säkerställa ett effektivt bistånd i en allt mer komplex och oförutsägbar miljö föreslår regeringen att medel tillförs Sidas förvaltningsanslag. Vidare har regeringen mot bakgrund av OECD/DAC:s förtydligade direktiv för kostnader för mottagande av asylsökande och skyddsbehövande från låg- och medelinkomstländer genomfört en översyn av modellen för beräkning av avräkningsbara kostnader för asylmottagande i syfte att säkerställa transparens och bättre planeringsförutsättningar för biståndet.

Regeringen arbetar för en långsiktig hållbar, effektiv, human och rättssäker migrationspolitik, som värnar asylrätten. Den lag som tillfälligt begränsar möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige har förlängts i två år och ändrats så att alternativt skyddsbehövande får samma rätt till familjeåterförening som flyktingar. För att skapa bättre förutsättningar för ett socialt hållbart mottagande föreslås att möjligheten för asylsökande att ordna eget boende i områdena med de största socioekonomiska utmaningarna begränsas. Migrationsdomstolarna arbetar fortfarande med stora ärendebalanser och regeringen föreslår att medel tillförs för att korta handläggningstiderna. Regeringen arbetar för ett väl fungerande och rättssäkert återvändande för de personer som inte har rätt att stanna i Sverige och föreslår därför att förvarsverksamheten tillförs medel.

1.5 Förändringar på skattesidan

Skatteförändringar för jobb och hållbar tillväxt

Skattepolitiken ska säkra stabila skatteintäkter och skapa förutsättningar för en hållbar tillväxt och en hög sysselsättning. De föreslagna skatteförändringarna syftar till att bidra till en ökad sysselsättning, ett ökat antal arbetade timmar och till att klimat- och miljömål nås. Detta samtidigt som välfärdens finansiering säkras.

Den övre skiktgränsen för statlig inkomstskatt, s.k. värnsskatt, föreslås avskaffas fr.o.m. den 1 januari 2020. Avskaffandet innebär att den högsta marginalskatten sänks med 5 procentenheter. Reformen bedöms bl.a. kunna öka antalet arbetade timmar. Den långsiktiga

självfinansieringsgraden för reformen bedöms ligga nära 100 procent. Bedömningen av effekterna är dock osäker och effekterna infaller successivt under en lång tid efter reformens genomförande.

Regeringen avser att ta bort skillnaden i beskattning mellan pension för personer över 65 år och lön för personer under 65 år, och föreslår därför att skatten för äldre sänks. Skattesänkningen sluter den skillnad i beskattning mellan löneinkomst och pension som förelåg före 2019.

Regeringen avser att föreslå ett ingångsavgdrag, som innebär att arbetsgivare, som anställer en person som är ny på arbetsmarknaden eller som varit borta från arbetsmarknaden länge och som omfattas av avdraget, får kraftigt nedsatta arbetsgivaravgifter under två år. Ingångsavgdraget syftar till att underlätta etableringen på arbetsmarknaden och minska arbetslösheten bland såväl unga som nyanlända.

Regeringen har inlett en kraftfull grön skatteväxling, där höjda miljöskatter växlas mot sänkt skatt på jobb och företagande. Som en del av den gröna skatteväxlingen avser regeringen föreslå att en skatt på förbränning av avfall införs. Syftet med skatten är att nå de nationella klimatmålen och att skapa en mer resurseffektiv och giftfri avfallshantering. Avsikten är att skatten ska införas den 1 april 2020. Regeringen har vidare för avsikt att föreslå en skatt på plastbärkassar fr.o.m. den 1 maj 2020. Syftet med skatten är att minska spridningen av mikroplast i naturen och bidra till att Sverige senast i slutet av 2025 uppnår EU:s mål om en förbrukning om maximalt 40 plastbärkassar per person och år.

För att motverka ökade pumppriser på bensin och diesel som kan uppstå när inblandningen av biodrivmedel ökar till följd av reduktionsplikten samt genom indexering av drivmedelsskatter 2020 föreslås att energiskatten på bensin och diesel sänks. Skatten på koldioxid föreslås sänkas, vilket medför att den generella skattenivån på fossilt kol upprätthålls även 2020 när andelen biodrivmedel i bensin och diesel är högre. Förslagen medför att skatten vid pump, utöver vad som följer av indexeringen med KPI, inte höjs 2020.

Som en del av den gröna skatteväxlingen avser regeringen föreslå att inkomstskatten sänks för personer boende i vissa glest befolkade områden, främst i Norrland och nordvästra Svealand. Regeringen kommer att återkomma med ett

förslag under 2020. Regeringen avser även att i nästa budgetproposition återkomma med förslag på sänkt skatt på jobb och företagande om minst 3,48 miljarder kronor som en del av den gröna skatteväxlingen.

För att förbättra möjligheterna för företag att bedriva forskning och utveckling avser regeringen att föreslå att nedsättningen av arbetsgivaravgifterna för personer som arbetar med forskning och utveckling förstärks. Åtgärden är en del av regeringens gröna skatteväxling.

För att underlätta rörligheten på bostads- och arbetsmarknaden, så att människor kan flytta dit jobben finns, avser regeringen vidare att föreslå att taket för uppskov med kapitalvinst vid avyttring av privatbostäder höjs permanent fr.o.m. den 1 juli 2020.

1.6 Ekonomiska effekter av regeringens politik

Långsiktiga effekter på arbetade timmar, sysselsättning och arbetslöshet

De reformer som föreslås och aviseras i denna proposition bedöms sammantaget öka sysselsättningen och minska arbetslösheten på lång sikt (se tabell 1.6). Den ökade sysselsättningen leder till fler arbetade timmar i ekonomin som helhet. Antalet arbetade timmar bedöms även öka till följd av att de som redan är sysselsatta arbetar fler timmar i genomsnitt, dvs. medelarbetstiden ökar.

Sysselsättningen bedöms främst öka till följd av förslagen om att införa etableringsjobb och ingångsavdrag. Båda dessa reformer sänker arbetskostnaden för vissa grupper. Etableringsjobben sänker arbetskostnaden för nyanlända och långtidsarbetslösa, medan ingångsavdraget sänker arbetskostnaden för personer som ännu inte har etablerat sig på arbetsmarknaden och personer som länge stått utanför arbetsmarknaden. Den lägre arbetskostnaden förväntas leda till en ökad efterfrågan på att anställa dem som omfattas av reformerna, vilket i viss mån bedöms leda till högre sysselsättning i ekonomin som helhet på lång sikt. Arbetsmarknadsutbildning, övriga arbetsmarknadspolitiska insatser och studiestartsstöd väntas också bidra till något lägre arbetslöshet och något högre sysselsättning.

Att den s.k. värnskatten slopas bedöms bidra till en ökad medelarbetstid. Förslaget bedöms

stärka redan sysselsatta individers ekonomiska incitament att arbeta fler timmar och att göra lönekarriär. På lång sikt förväntas förslaget leda till fler arbetade timmar och en ökad löneinkomst för dessa individer, vilket i sin tur påverkar BNP positivt. En skattning baserad på mikro-simuleringsmodellen FASIT pekar på att antalet arbetade timmar i ekonomin kan öka med 7 000 årsarbetskrafter. Denna siffra är dock behäftad med osäkerhet och den verkliga effekten kan vara högre eller lägre. Förslaget väntas ha en försumbar effekt på både antalet sysselsatta och antalet arbetslösa personer i ekonomin. Den långsiktiga självfinansieringsgraden för reformen bedöms ligga nära 100 procent. Den faktiska storleken på dessa effekter är osäker och de infaller successivt under lång tid efter reformens genomförande.

Tabell 1.6 Långsiktiga effekter på arbetade timmar, sysselsättning och arbetslöshet

Bedömd riktning

	Arbetade timmar	Sysselsatta	Arbetslöshet
Slopad övre skiktgräns för statlig inkomstskatt (s.k. värnskatt)	++	0	0
Ingångsavdrag	+	+	-
Etableringsjobb	+	+	-
Arbetsmarknadspolitiska insatser	+	+	-
Studiestartsstöd	+	+	-

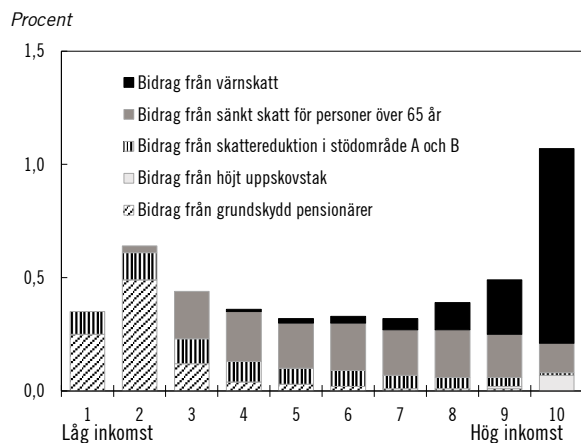
Källa: Egna beräkningar.

Fördelningseffekter

Fördelningsspolitiken bidrar till att tillväxt och välfärd kommer alla till del genom hela livet, så att livschanser och levnadsvillkor utjämnas. En del av omfördelningen sker via skatter och transfereringar som direkt påverkar de disponibla inkomsterna. En annan del av omfördelningen sker genom offentligt finansierade välfärdstjänster som vård, skola och omsorg. Ett utökat inkomstbegrepp, som utöver disponibel inkomst även tar hänsyn till välfärdstjänster, ger en mer komplett bild av politikens effekter. Samtidigt är den utjämnning av livschanser som sker genom välfärdstjänster, inte minst utbildning, svår att mäta och av en vidare betydelse än vad som framgår av de ekonomiska beräkningar som görs i denna proposition.

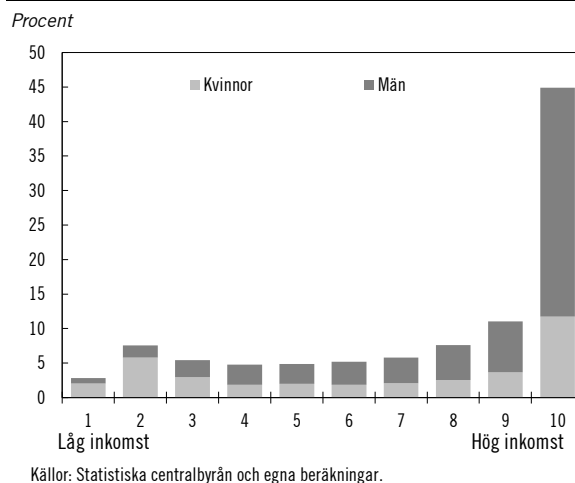
De reformer i denna proposition som bedöms ha en direkt inverkan på individernas disponibla inkomst är avskaffandet av den s.k. värnskatten, höjningen av uppskovstaket vid försäljning av bostad, det förstärkta grundavdraget för äldre, det förstärkta grundskyddet för äldre och den sänkta inkomstskatten i vissa glest befolkade områden. De fem reformerna har mycket olika fördelningsprofil (se diagram 1.1).

Diagram 1.1 Genomsnittlig effekt på ekonomisk standard i olika inkomstgrupper till följd av vissa reformer i budgetpropositionen för 2020

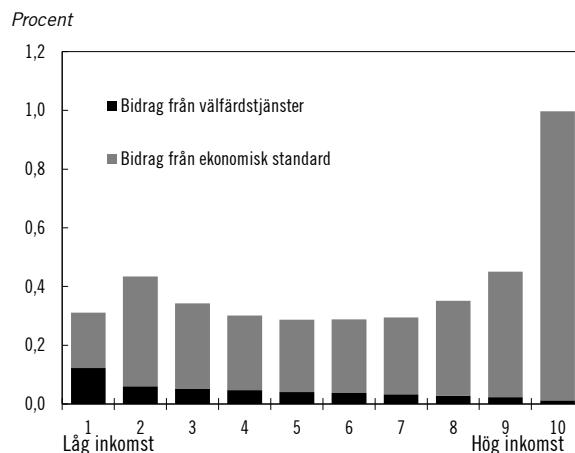
Totalt går knappt två tredjedelar av medlen som satsas på de fem ovan nämnda reformerna till män (se diagram 1.2). En tredjedel av medlen går till män i den högsta inkomstgruppen. I de tre lägre inkomstgrupperna går en större andel av medlen till kvinnor än män. Det beror på att det finns fler äldre kvinnor än män som berörs av ändringarna i grundskyddet i de lägsta inkomstgrupperna.

Diagram 1.2 Fördelning mellan olika inkomstgrupper och mellan kvinnor och män av medel som satsas på reformer av direkt skatt och transfereringar i budgetpropositionen för 2020

De satsningar på individuella, offentligt finansierade välfärdstjänster som föreslås i denna proposition bedöms ha en relativt liten effekt jämfört med de reformer som har en direkt effekt på individernas disponibla inkomst (se diagram 1.3).

Diagram 1.3 Genomsnittlig effekt på utökad inkomst i olika inkomstgrupper till följd av vissa reformer i budgetpropositionen för 2020

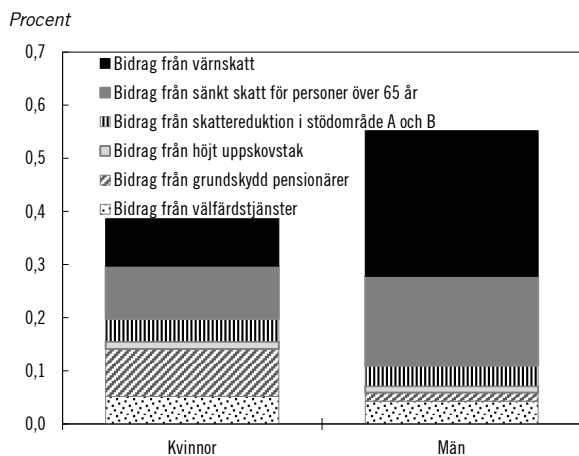

Anm.: Bidraget från ekonomisk standard motsvarar det som redovisas i diagram 1.2, men den procentuella effekten blir här lägre eftersom bidraget relateras till det bredare inkomstbegreppet, utökad inkomst.

Källor: Statistiska centralbyrån och egna beräkningar.

Sammantaget bedöms effekten av reformerna gynna män mer än kvinnor (se diagram 1.4). Reformerna bedöms sammantaget öka den individuella disponibla inkomsten med i genomsnitt 0,6 procent. Reformerna bidrar till en något lägre ekonomisk jämställdhet, då kvinnors individuella disponibla inkomst ökar med 0,5 procent och mäns med 0,7 procent. Borttagandet av den s.k. värnskatten och höjningen av grundavdraget för personer över 65 år gynnar i högre grad män än kvinnor. Förstärkningen av grundskyddet gynnar dock i högre grad kvinnor. Valfärdssatsningarna, sänkt skatt i vissa glest befolkade områden och höjt uppskovstak, bedöms gynna kvinnor och män i samma utsträckning. Den individuella utökade disponibla inkomsten, som består av individuell disponibel inkomst och välfärdstjänster, ökar med 0,4 respektive 0,6 procent för kvinnor respektive män.

Diagram 1.4 Genomsnittlig effekt på individuell utökad inkomst till följd av vissa reformer i budgetpropositionen för 2020

Källor: Statistiska centralbyrån och egna beräkningar.